

Zemkopības ministrija

Republikas laukums 2, Rīga, LV-1981, tālr. 67027010, fakss 67027512, e-pasts pasts@zm.gov.lv, www.zm.gov.lv

RĪCĪBAS PROGRAMMAS ZIVSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAI
2014.-2020.GADAM

UZRAUDZĪBAS KOMITEJA

LĒMUMS
Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā

Nr. 9.3-20e/1/L/UK/2022

Pamatojoties uz Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020.gadam (turpmāk – Rīcības programma) uzraudzības komitejas (turpmāk – Komiteja) nolikuma 6.1. apakšpunktu un 36. punktu par lēmumu pieņemšanu rakstiskās procedūras veidā, **Komiteja nolemj apstiprināt Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2021-2027 ieviešamo darbību projektu atlases kritērijus un metodoloģiju** atbilstoši 1. un 2. pielikumam.

Komitejas priekšsēdētāja

P.R.Krieviņa

Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2021-2027 ieviešamo darbību projektu atlasē kritēriji un metodoloģija

1. Aizsargājamo jūras zīdītāju radīto zaudējumu segšana¹

Atbalsts piekrastes zvejniekiem, lai daļēji kompensētu roņu nodarītos zaudējumus piekrastes zvejā. Atbalsta mehānisms līdzīgs plānošanas perioda 2014-2020 noslēgumā piemērotajai shēmai: <https://likumi.lv/ta/id/313623-valsts-un-eiropas-savienibas-atbalsta-pieskirsanas-kartiba-pasakuma-kompensacijas-shema-par-nozvejas-zaudejumiem-kurus>.

Atbalsta pretendents: juridiska vai fiziska persona, kas nodarbojas ar komerciālo zveju Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ūdeņos.

Projektu atlasē kritēriji un metodoloģija

Kritērijs	Punktu skaits kritērijā
Par katru nozvejoto kilogramu atbilstoši valsts informācijas sistēmas "Latvijas zivsaimniecības integrētās kontroles un informācijas sistēma" datiem	0,1
Minimālais punktu skaits, lai pretendētu uz publisko finansējumu, ir 10 punktu	

Ja, sarindojojt projektu iesniegumus prioritārā secībā atbilstoši iegūtajam punktu skaitam, punktu skaits ir vienāds, priekšroka saņemt publisko finansējumu ir atbalsta pretendētājam, kam saskaņā ar valsts informācijas sistēmas "Latvijas zivsaimniecības integrētā kontroles un informācijas sistēma" datiem iepriekšējā kalendāra gadā ir bijis lielāks dienu skaits, kad veiktas zvejas darbības jūrā.

2. Integrētā jūrlietu politika¹

Atbalsts darbībām, kas uzlabo zināšanas par jūras vides stāvokli, sniedzot ieguldījumu arī jūras telpiskā plānojuma jomā, lai izveidotu uzraudzības programmas un to pasākumu programmas, kas paredzētas Direktīvā 2008/56/EK un ir atbilstīgi pienākumiem, kas noteikti minētajā direktīvā, tostarp ievērojot Natura 2000, Dzīvotņu direktīvā un Putnu direktīvā noteikto saskaņā ar minētās direktīvas 11. panta 1. punktu un 13. panta 4. punktu.

Atbalsta pretendents: VARAM

Projektu atlasē kritēriji un metodoloģija

Nr.p.k.	Kritērijs	Jā/Nē
1.	Projekta mērķis atbilst pasākuma mērķim	
2.	Projektā īstenojamās aktivitātes atbilst Direktīvā 2008/56/EK vai Direktīvā 2014/89/ES noteiktajiem pienākumiem	

¹ 1.prioritātes Veicināt ilgtspējīgu zvejniecību un ūdeņu bioloģisko resursu atjaunošanu un saglabāšanu 6. konkrētais mērķis Veicināt ūdens bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsargāšanu un atjaunošanu

3. Datu vākšana un apstrāde zivsaimniecības pārvaldības un zinātniskiem mērķiem²

Atbalsts tiek piešķirts saskaņā ar Latvijas Nacionālo zivsaimniecības un akvakultūras datu vākšanas Darba plānu attiecīgajam gadam bioloģisko, vides, tehnisko un sociālekonomisko datu vākšanai, pārvaldībai, izmantošanai un apstrādei zivsaimniecības nozarē un zvejniecības un akvakultūras pētniecības un inovācijas programmām atbilstoši Eiropas Savienības tiesību aktiem - Regulas (ES) Nr. 1380/2013 25 un 27. pants un Regula (ES) 2017/1004.

Atbalsta pretendents: BIOR

Projektu atlases kritēriji un metodoloģija

Nr.p.k.	Kritērijs	Jā/Nē
1.	Projekta mērķis atbilst pasākuma mērķim	
2.	Projektā īstenojamās aktivitātes atbilst Latvijas Nacionālajam zivsaimniecības un akvakultūras datu vākšanas Darba plānam	

4. Kontrole un noteikumu izpilde²

Atbalsts Savienības zivsaimniecības kontroles sistēmas attīstīšanai un īstenošanai, kā paredzēts Regulas (ES) Nr. 1380/2013¹ 36. pantā un sīkāk noteikts Regulā (EK) Nr. 1224/2009³ un Regulā (EK) Nr. 1005/2008⁴, tai skaitā ietverot atbalstu zvejas kontroles kapacitātes nodrošināšanai un stiprināšanai, darbības izmaksām, aprīkojumam, apmācībām un starpvalstu sadarbībai kontroles procesu nodrošināšanai, informācijas tehnoloģijām un digitalizācijai, ietverot arī attālinātu elektronisko uzraudzību izkrāvumu pienākuma nodrošināšanai, zvejas produktu izsekojamībai ražošanas, pārstrādes un piegādes posmos, tostarp piekrastes zvejā, kā arī citām ES regulējumā noteiktām darbībām, arī uzlabojot dzinēju jaudu pārbaudes un to monitoringu.

Atbalsta pretendenti: Latvijas Nacionālajā jūras zvejas kontroles programmā 2021.-2027. gadam minētās valsts institūcijas.

Projektu atlases kritēriji un metodoloģija

N.p.k.	Kritērijs	Jā/Nē
1.	Projekta mērķis atbilst pasākuma mērķim	
2.	Projektā īstenojamās aktivitātes atbilst Latvijas Nacionālajai jūras zvejas kontroles programmai 2021.-2027. gadam	

5. Akvakultūra, kas nodrošina vides pakalpojumus⁵

Atbalsts dīķsaimniecībām, kas ievēro paaugstinātas ūdens vides prasības un uzlabo bioloģisko daudzveidību, ekosistēmas un vides ilgtspējas pakalpojumu piedāvājumu, bioloģiskās akvakultūras attīstībai, kā arī aizsargājamo un nemedījamo putnu un dzīvnieku radīto

² 1.prioritātes Veicināt ilgtspējīgu zvejniecību un ūdeņu bioloģisko resursu atjaunošanu un saglabāšanu 4.konkrētais mērķis Veicināt efektīvu zvejas kontroli un izpildi, tostarp NNN zvejas apkarošanu, kā arī uzticamus datus, lai varētu pieņemt zināšanās balstītus lēmumu

³ Padomes Regula (EK) Nr. 1224/2009 (2009. gada 20. novembris), ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem, un groza Regulas (EK) Nr. 847/96, (EK) Nr. 2371/2002, (EK) Nr. 811/2004, (EK) Nr. 768/2005, (EK) Nr. 2115/2005, (EK) Nr. 2166/2005, (EK) Nr. 388/2006, (EK) Nr. 509/2007, (EK) Nr. 676/2007, (EK) Nr. 1098/2007, (EK) Nr. 1300/2008 un (EK) Nr. 1342/2008, un atceļ Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1627/94 un (EK) Nr. 1966/2006

⁴ Padomes Regula (EK) Nr. 1005/2008 (2008. gada 29. septembris), ar ko izveido Kopienas sistēmu, lai aizkavētu, novērstu un izskaustu nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju, un ar ko groza Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1936/2001 un (EK) Nr. 601/2004, un ar ko atceļ Regulas (EK) Nr. 1093/94 un (EK) Nr. 1447/1999

⁵ 2.prioritātes Veicināt ilgtspējīgas akvakultūras darbības, kā arī zvejniecības un akvakultūras produktu pārstrādi un tirdzniecību, veicinot pārtikas nodrošinājumu Savienībā 1.konkrētais mērķis Ilgtspējīgu akvakultūras darbību veicināšana, īpaši stiprinot akvakultūras ražošanas konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot, ka darbības ilgtermiņā ir videi draudzīgas.

zaudējumu kompensēšanai. Minētais atbalsts ir saskaņā ar Latvijas akvakultūras attīstības plānā 2021.–2027. gadam noteiktiem risinājumiem un darbībām plāna mērķa īstenošanai, jo īpaši attiecībā uz vides ilgtspēju un klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanu.

Atbalsta pretendenti: akvakultūras nozares uzņēmumi.

Projektu atlases kritēriji un metodoloģija

Nr. p.k.	Kritēriju grupa	Kritērijs	Punktu skaits kritērijā
1.	Projekta īstenošanas vieta	Par katru akvakultūras uzņēmuma pieteiktās platības hektāru, kas atrodas Natura 2000 teritorijā	2
		Par katru akvakultūras uzņēmuma pieteiktās platības hektāru, kas atrodas ārpus Natura 2000 teritorijas	1
2.	Bioloģiskā akvakultūra	Par katru akvakultūras uzņēmuma pieteiktās bioloģiski sertificēto zivju dīķu platības hektāru	1
Minimālais punktu skaits, lai pretendētu uz atbalstu, ir 3 punkti			

Ja par atbilstību atlases kritērijiem saņemts vienāds punktu skaits, priekšroka saņemt publisko finansējumu ir atbalsta pretendētājam, kura atbalstam pieteikto ūdenstilpju platību lielākā daļa atrodas Natura 2000 teritorijā

Izziņa par Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014 - 2020.gadam uzraudzības komitejas (turpmāk – UK) lēmumprojektu par Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2021-2027 (turpmāk – ZRP 2021-2027) ieviešamo darbību projektu atlasē kritērijiem un metodoloģiju

N.p.k.	UK locekļa komentārs	Vadošās iestādes (turpmāk – VI) komentārs
ZRP 2021-2027 ieviešamās darbības “Aizsargājamo jūras zīdītāju radīto zaudējumu segšana” projektu atlasē kritēriji un metodoloģija		
1.	<p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 01.08.2022.):</i> Atzīmējam, ka formāli iesniegtajā Latvijas EJZAF programmā pie rīcības veida ir minēts, ka kaitējuma apmērs tiks noteikts, pamatojoties uz zinātniskās institūcijas veikto novērtējumu. Tā kā atbalsta mehānisma aprakstā un atlasē kritērijos nav atsauces uz šādu novērtējumu, vai noteiktā atbalsta aprēķināšanas metodika ir izstrādāta, pamatojoties uz zinātniskās institūcijas veikto novērtējumu?</p> <p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 10.08.2022.):</i> EK ņem vērā, ka EJZF programmā izmantotā metodoloģija ir sekmīgi darbojusies, taču, saistībā ar EJZAF programmu, koeficienti tiks pārskatīti vēlāk šajā gadā.</p>	<p>Izvērtējot Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020.gadam apstiprinātos projektu atlasē kritērijus un nesaskatot būtiskas problēmas to piemērošanā, arī turpmāk VI rosina tos saglabāt 2021.-2027. gada plānošanas periodā, kas balstās uz nozvejoto kg apjomu – attiecīgi, kam lielāka nozveja, tam arī lielāki zaudējumi un kompensācija.</p> <p>Atbalsta mehānisms plānots līdzīgs plānošanas perioda 2014-2020 noslēgumā piemērotajai shēmai https://likumi.lv/ta/id/313623-valsts-un-eiropas-savienibas-atbalsta-pieskirsanas-kartiba-pasakuma-kompensacijas-shema-par-nozvejas-zaudejumiem-kurus, kurā saskaņā ar zinātniskās institūcijas novērtējumu, ņemot vērā izkautās nozvejas zaudēto daļu, ir noteikti roņu radīto zaudējumu koeficienti sadalījumā pa zivju sugām.</p> <p>ZRP 2021-2027 pasākumam plānots līdz šī gada beigām minētos koeficientus pārskatīt un precizēt atbilstoši pašreizējai situācijai, pamatojoties uz zinātniskās institūcijas jaunākiem aprēķiniem.</p>
2.	<p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 01.08.2022.):</i> Kā tiek aprēķināts dažādu zivju sugu nozvejas svars (kilogramos), kas ir pamats kompensācijai, ņemot vērā, ka roņi ir sabojājuši/samazinājuši lomu?</p>	Skatīt VI sniegto komentāru izziņas 1. punktā.
3.	<p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 10.08.2022.):</i> Lūdzu, precizējiet, kā praksē tiek noteikta zaudētā loma suga un svars. Lūdzu, paskaidrojiet arī, kāda ir sistēma, lai pārbaudītu pieteikuma iesniedzēju ziņojuma par zaudējumiem ticamību un novērstu pārmērīgu kompensāciju?</p>	Pēc Dabas aizsardzības pārvaldes pasūtījuma tika izstrādāts un 2021.gada sākumā apstiprināts sugas aizsardzības plāns “Pogainā roņa (<i>Phoca hispida</i>), pelēkā roņa (<i>Halichoerus grypus</i>) un plankumainā roņa (<i>Pusa vitulina</i>) apsaimniekošanas (aizsardzības) plāns”, kas veicina Latvijas ūdeņos mītošo roņu sugu saglabāšanu un vienlaikus risina konfliktsituācijas ar piekrastes zvejnieku saimnieciskajām interesēm. Sugas aizsardzības plāns ir apstiprināts uz 10 gadiem. Plāna izstrādi veica zinātniskā institūcija (institūts BIOR), kura balstoties uz vairāku gadu pētījumu rezultātiem, nozvejas datu zinātnisko

		<p>analīzi, noteica roņu zaudējuma ietekmes lielumu, kas tiek nodarīts zvejnieku lomiem dalījumā pa dažādām zivju sugām, zvejas rīku veidiem, un to bojājumiem. Rezultātā katrai zivju sugai ir aprēķināta zaudējuma daļa (zaudējuma koeficients, kas sevī ietver arī šīs sugas ieguvē izmantojamiem zvejas rīkiem nodarīto postījumu) no kopējās zvejnieka iegūtās nozvejas, kurš atkarībā no mērķsugas, un to ieguvei pielietotā galvenā zvejas rīka veida, nosaka roņu postījumu rezultātā neiegūtās nozvejas daļu. Pateicoties plānā ietvertajiem datiem un informācijai, Zemkopības ministrija īstenoja kompensācijas mehānismu Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020.gadam ietvaros par roņu nodarītajiem zaudējumiem piekrastes zvejā. Pamatojoties uz plānā paredzētajiem zaudējuma noteikšanas principiem līdzīgs atbalsta mehānisms tiek gatavots arī 2021.-2027. gada plānošanas periodā.</p> <p>Piesakoties uz atbalstu, pretendents norāda savu nozveju valsts informācijas sistēmas LZIKIS datu bāzē dalījumā pa zivju sugām, kas attiecīgi tiek izmantots kompensācijas aprēķinā, piemērojot zinātniski aprēķināto koeficientu. Katram zvejniekam individuāli netiek veikts izvērtējums par katrā zvejas lomā bojātiem rīkiem un katra loma nozvejas zaudējumu. Tamdēļ zinātniskā institūcija tāpat kā iepriekš veiks pamatotu izvērtējumu un noteiks vienotu zaudējumu koeficientu uz visu piekrastes zvejniecības sektoru dalījumā pa zivju sugām, ņemot vērā pieejamo informāciju par to, kādus vidēji zaudējumus roņi nodara attiecīgajām zivju sugām un zvejas rīkiem. Šajos koeficientos tiks ievērtēti gan bojātie zvejas rīki, gan ņemti vērā nozvejas zaudējumi.</p> <p>Nacionālie normatīvie akti paredz iespēju katram zvejniekam LZIKIS zvejas žurnālā ziņot par roņu nodarītajiem postījumiem, šos datus zinātniskā institūcija izmantos iepriekšminētajā roņu aizsardzības plānā ietvertu koeficientu pārskatīšanā.</p> <p>Tai skaitā nosakot šos koeficientus no zinātniskās institūcijas puses tiks veikts aprēķins, lai nenotiek pārkompensācija. Jāņem vērā, ka zinātniskā institūcija jaunajam plānošanas periodam vēl nav pabeigusi savu novērtējumu un pašlaik koeficienti nav vēl pieejami.</p>
4.	<p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 01.08.2022.):</i> Vai mēs pareizi saprotam, ka darbības veids neattiecas uz kompensāciju par roņu bojātiem zvejas rīkiem, piemēram, zvejas tīkliem?</p>	<p>Aizsargājamo zīdītāju radīto zaudējumu koeficientos ir iekļauta arī tā zaudējumu daļa, ko šie zīdītāji nodara Baltijas jūras un Baltijas jūras Rīgas līča piekrastes komerczvejnieku zvejas rīkiem.</p>

5.	<p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 10.08.2022.):</i> Lūdzu, precizējiet, vai pieteikuma iesniedzējam atsevišķi jānorāda zaudētā nozveja (kg katrai sugai) un bojātie rīki. Ja nē, kā tiek noteikta un pārbaudīta zvejas rīkiem nodarītā kaitējuma daļa?</p>	Skatīt VI sniegto komentāru izziņas 3. punktā.
6.	<p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 18.08.2022.):</i> EK saprot, ka kompensācija tiek noteikta par kopējo nozveju pa sugām, nevis par zaudējumiem, par kuriem ziņo saņēmēji. Vai varat, lūdzu, precizēt, kā šādā gadījumā tiek novērsts, ka zvejnieki, kuri nebūtu cietuši no roņu postījumiem, tomēr saņemtu kompensāciju par zaudējumiem?</p>	<p>Kompensējamais apjoms, kā arī tā aprēķins ir noteikts zinātniskā izvērtējuma rezultātā kā jau VI norādījusi iepriekš. Zinātniskajā izvērtējumā līdzīgi kā citu valstu zinātniskajos izvērtējumos, uz kuriem atsaucas arī Latvijas zinātnieki, par roņu ietekmi uz zvejniecību norādīts, ka roņu radītie zaudējumi ir gan tieši – kad tie ir redzami, kā arī ievērojama daļa zaudējumu ir apslēpti, kad roņi pilnībā iznīcina zvejnieka lomu (apēd zivis pilnībā) un šis ievērojamais apjoms nav redzams un novērtējams citādi kā pierādot eksperimentālā un praktisko pētījumu veidā. Līdz ar to zaudētā loma apjoms (ieskaitot rīkus) netiek noteikts un nav pārbaudāms katram konkrētam zvejniekam katrā zvejas reizē. Tāpat zinātniskajā izvērtējumā konstatēts, ka roņu ietekme ir vērojama visā Latvijas piekrastē, un gada periodā (kompensācijas pieteikšanas un aprēķina periods) tiek skarta visa piekrastes zvejniecība. Balstoties uz zinātniski pamatoto zaudējumu aprēķina metodiku atbalsts roņu nodarīto zaudējumu kompensēšanai tiek ieviests vienkāršoto izmaksu veidā, un piemērotā metodika tiek saskaņota ar Revīzijas iestādi. Tas atbilst principiem, kas rosina dalībvalstīm jaunajā periodā maksimāli izmantot vienkāršoto izmaksu pieeju, kas īpaši lietderīga maza apjoma piekrastes zvejniecībā, kur administratīvā sloga mazināšana ir viena no VI prioritātēm.</p>
7.	<p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 29.08.2022.):</i> Vai jūs, lūdzu, varētu apstiprināt, ka aprēķina metode ir objektīvi pārbaudāma un ka ir ieviesta vajadzīgā kontroles sistēma, lai nodrošinātu, ka var pārbaudīt atbilstību un izvairīties no pārmērīgas kompensācijas?</p>	<p>VI apliecinā, ka atbalsta aprēķina metode, kas pasākumā tiek ieviesta pēc vienkāršoto izmaksu principa saskaņā ar Regulas Nr.2021/1060 53. pantu, ir objektīvi pārbaudāma un ir izstrādāta un ir ieviesta atbilstoša kontroles sistēma. Papildus VI informē, ka, izstrādājot vienkāršoto izmaksu aprēķina metodi, pirms tās ieviešanas par to tiek lūgts Revīzijas iestādes novērtējums atbilstoši COM izstrādātai novērtējuma lapai, un tikai pēc pozitīva vērtējuma saņemšanas, attiecīgais atbalsta instruments tiks piemērots.</p>
ZRP 2021-2027 ieviešamās darbības “Integrētā jūrlietu politika” projektu atlasē kritēriji un metodoloģija		
8.	<p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 01.08.2022.):</i> Ņemot vērā, ka formāli iesniegtajā EJZAF programmā darbības veids ietver atsaucē uz jūras telpisko plānošanu, Natura 2000 teritorijām, Biotopu direktīvu 92/43/EK un Putnu direktīvu 2009/147/EK, taču tās nav minētas sniegtajā atlasē kritēriju dokumentā, kā jūs nodrošināsiet, ka atlasītie</p>	<p>Pievienota atsauce uz Direktīvas 2008/56/EK 11. panta 1. punktu un 13. panta 4. punktu, kas nosaka atbilstīgos pienākumus saskaņā ar Natura 2000, Dzīvotņu direktīvā un Putnu direktīvā noteikto.</p>

	projektu pieteikumi veicina uzskaitītos elementus? Šajā sakarā mēs uzskatām, ka ir svarīgi iekļaut papildu atlasē kritērijus, nosakot prioritāti darbībām, kas veicina šos politikas instrumentus.	
9.	<i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 10.08.2022.):</i> Paldies, ka iekļāvāt minētās atsauces. Tomēr, lūdzu, iekļaujiet arī atsauci uz Jūras telpiskās plānošanas direktīvu, kā to paredz Eiropas Komisijā formāli iesniegtā Latvijas EJZAF programma.	Pievienota atsauce, ka minētais atbalsts ir darbībām, kas uzlabo zināšanas par jūras vides stāvokli, sniedzot ieguldījumu arī <u>jūras telpiskā plānojuma jomā</u> .
10.	<i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 18.08.2022.):</i> Paldies, ka iekļāvāt minēto atsauci. Lūdzu, iekļaujiet atsauci uz Jūras telpiskās plānošanas direktīvu tieši kritērijā tāpat kā Direktīvu 2008/56/EK. Ja atsauci nevar iekļaut kritērijos, lūdzu, paskaidrojiet, kāpēc ne un kā jūs nodrošināsiet, ka atlasītie projektu pieteikumi sniedz ieguldījumu jūras telpiskajā plānošanā.	Atbalstam pasākumā varēs pretendēt viens pretendents - valsts pārvaldes iestāde, kas atbilstoši jūras vides aizsardzību un pārvaldību regulējošajiem normatīvajiem aktiem izstrādā pasākumu programmu laba jūras vides stāvokļa panākšanai un saglabāšanai, proti - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM), kurai saskaņā ar Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likuma 12. pantā noteikto ir jāizstrādā Pasākumu programmu, lai panāktu un saglabātu labu jūras vides stāvokli. Saskaņā ar minētā likuma 13. panta 2. daļu, izstrādājot Pasākumu programmu, VARAM ir jānovērtē paredzēto pasākumu ietekme uz sociālekonomisko vidi un jāietver arī ar jūras izmantošanas pārraudzību saistītos pasākumus, tai skaitā - jūras telpisko plānošanu un citus pasākumus, lai regulētu cilvēka darbību un ietekmi laikā un telpā noteiktā jūras ekosistēmas daļā. Saskaņā ar iepriekš minēto ar VARAM kompetenci jau tiek nodrošināts, ka atbalsta saņēmējs sniegs ieguldījumu jūras telpiskajā plānošanā, tāpēc nav nepieciešamības vēl arī projektu atlasē kritērijus papildināt ar atsauci uz Jūras telpiskās plānošanas direktīvu.
11.	<i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 29.08.2022.):</i> Paldies par skaidrojumu. Tā kā darbības veids nodrošinās ieguldījumu Jūras telpiskajā plānošanā, ļoti iesakām to izcelt atlasē kritērijos, iekļaujot atsauci uz Jūras telpiskās plānošanas direktīvu tādā pašā veidā kā Direktīvā 2008/56/EK.	Ņemts vērā – pasākuma 2. kritērijs papildināts šādi: “Projektā īstenojamās aktivitātes atbilst Direktīvā 2008/56/EK vai Direktīvā 2014/89/ES noteiktajiem pienākumiem”.
ZRP 2021-2027 ieviešamās darbības “Kontrole un noteikumu izpilde” projektu atlasē kritēriji un metodoloģija		
12.	<i>Eiropas Komisija (komentārs 01.08.2022.):</i> Atzīmējam, ka Latvijas Nacionālajā jūras zvejas kontroles programmā 2021.-2027.gadam ir minēts, ka, iespējams, varētu tikt sniegts atbalsts kuģu izsekojamībai, elektroniskai ziņošanai, attālinātai elektroniskai uzraudzībai izkraušanas pienākumam, kuģu dzinēju jaudas mērīšanas sistēmu iegādei, uzstādīšanai un apkopei. Tā kā šie aspekti ir kontroles un izpildes prioritāte,	Papildināts atbalstāmo darbību uzskaitījums kontrolei un noteikumu izpildei atbilstoši Rīcības programmai zivsaimniecības attīstībai 2021-2027. Vēršam uzmanību, ka tiks atbalstīti visi projekti, kas atbildīs Latvijas Nacionālajai jūras zvejas kontroles programmai 2021.-2027. gadam.

<p>mēs stingri iesakām iekļaut atsevišķus atlasē kritērijus, kas nodrošina papildu punktus darbībām, kas veicina šo prioritāšu īstenošanu, atbilstoši Latvijas EJZAF programmas darbību veidiem.</p> <p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 18.08.2022.):</i> Paldies, ka iekļāvāt šos elementus, kas nodrošina lielāku skaidrību un pārskatāmību.</p>	
ZRP 2021-2027 ieviešamās darbības “Akvakultūra, kas nodrošina vides pakalpojumus” projektu atlasē kritēriji un metodoloģija	
<p>13. <i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 01.08.2022.):</i> Lūdzam atlasē kritērijos iekļaut atsauci, ka darbībām ir jāatbilst Latvijas akvakultūras attīstības plānam 2021.–2027. gadam.</p> <p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 18.08.2022.):</i> Paldies, ka iekļāvāt šo svarīgo atsauci.</p>	<p>Pievienota atsauce, ka minētais atbalsts ir saskaņā ar Latvijas akvakultūras attīstības plānā 2021.–2027. gadam noteiktiem risinājumiem un darbībām plāna mērķa īstenošanai, jo īpaši attiecībā uz vides ilgtspēju un klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanu.</p>
<p>14. <i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 01.08.2022.):</i> Pamatojoties uz piedāvātajiem atlasē kritērijiem šāda veida rīcībai, saprotam, ka vēlāk tiks piedāvāti atsevišķi atlasē kritēriji EJZAF atbalstam bioloģiskās akvakultūras attīstībai un aizsargājamo un nemedājamo putnu un dzīvnieku radīto zaudējumu kompensēšanai. Lūdzu, apstipriniet vai precizējiet savu pieeju šiem diviem atbalsta veidiem.</p>	<p>Piedāvātais projektu atlasē kritērijs attieksies uz visiem pretendentiem – gan atbalstam par paaugstināto ūdens vides prasību ievērošanu, gan bioloģiskās akvakultūras attīstību, kā arī aizsargājamo un nemedājamo putnu un dzīvnieku radīto zaudējumu kompensēšanai. Papildus pievienots jauns projektu atlasē kritērijs bioloģiskās akvakultūras attīstībai.</p>
<p>15. <i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 10.08.2022.):</i> Paldies par skaidrojumu. Mēs joprojām uzskatām, ka ierosinātie atlasē kritēriji pilnībā neatbilst dažādajiem aptverto darbību veidiem. Attiecībā uz "atbalstu bioloģiskās akvakultūras attīstībai" nav skaidrs, kā kritērijs "Par vienu hektāru akvakultūras uzņēmuma deklarēto bioloģiski sertificētu zivju dīķu platības" ļautu novērtēt darbības kvalitāti, kuras mērķis ir izveidot jaunu ražotni vai attīstīt bioloģiskās akvakultūras ražošanas jaudu. Turklāt nav skaidrs, kāpēc šāda veida darbība būtu jāierobežo tikai ar dīķu akvakultūru. Attiecībā uz darbības veidu “atlīdzība par aizsargājamo un nemedājamo putnu un dzīvnieku nodarīto kaitējumu” arī nav skaidrs, kā ūdenstilpes platības kritērija izmantošana atspoguļotu nodarīto kaitējumu.</p>	<p>Attiecībā uz bioloģisko akvakultūru norādām, ka Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Regulas (ES) 2018/848 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 834/2007 II pielikuma 3.1.5. sadaļā noteikts: “3.1.5.1. Ir aizliegts izmantot slēgtas ūdens recirkulācijas akvakultūras dzīvnieku ražošanas iekārtas, izņemot inkubatoros un mazuļu audzētavās vai iekārtas bioloģiskās barības organismiem izmantotu sugu ražošanā.” Latvijā šāda veida audzēšana slēgtās recirkulācijas sistēmās nenotiek un šādas iniciatīvas no nozares puses nav izvirzītas. Tamdēļ attiecīgais projektu atlasē kritērijs bioloģiskās akvakultūras attīstībai ir izvēlēts saistībā ar Latvijā esošo dīķu akvakultūru. Vēršam uzmanību, ka Ministru kabineta noteikumi ietvers atbalsta saņemšanas nosacījumus, tai skaitā projektu kvalitātes vērtēšanas nosacījumus.</p>

<p>Noslēgumā jāsaaka, ka piedāvātie atlases kritēriji pašlaik šķiet piemēroti tikai darbības veidam "akvakultūra, kas sniedz vides pakalpojumus". Tie nesniedz nekādas norādes par to, ka bioloģiskās akvakultūras attīstībā tiks atbalstīti labākie pieteikumi/tie, kuriem ir vislielākā vērtība. Tāpat nekas neliecina, ka ierosinātie kritēriji nodrošinās, ka aizsargājamo un nemedijamo putnu un zīdītāju nodarīto postījumu kompensācija būs proporcionāla zaudējumiem, kas radušies kaitējuma rezultātā.</p> <p>Tāpēc mēs atkārtoti iesakām pārskatīt atlases kritērijus tā, lai būtu iespējams novērtēt saņemto pieteikumu kvalitāti.</p>	<p>Norādām, ka šajā pasākumā atbalsts bioloģiskai akvakultūrai tiek noteikts, ņemot vērā papildus izmaksas, kuras tieši saistītas ar bioloģiskās produkcijas ražošanu, nevis saistībā ar šādas akvakultūras uzsākšanu vai izveidošanu.</p> <p>Papildus skaidrojam, ka atbalsts, lai veicinātu bioloģiskās akvakultūras attīstību, tai skaitā ieguldījumiem ražošanas infrastruktūrā, būs pieejams citā ZRP 2021-2027 darbības veidā "Investīcijas akvakultūrā", kurā būs iespējams iegūt papildus punktus par kritērijiem, kas tieši saistīti ar bioloģiskās akvakultūras produkcijas ražošanas attīstīšanu.</p> <p>Uz projekta iesniegšanas brīdi pirms zivju audzēšanas sezonas uzsākšanas pavasarī atbalsta pretendents vēl nevar zināt vai un kādu kaitējumu nodarīs zivjēdāju putnu un dzīvnieku nodarītie postījumi. Esošais projektu atlases kritērijs, piešķirot punktus par katru akvakultūras uzņēmuma pieteiktās platības hektāru, veicina nozares un produkcijas ražošanas attīstību kopumā un nodrošina akvakultūras saimniecībām ar lielākām platībām priekšroku, jo lielākās platībās ir lielāks risks, ka sezonas laikā radīsies zivjēdāju putnu un dzīvnieku nodarītie postījumi. Tāpat mazākas platības ir iespējams pasargāt no zivjēdāju putniem un dzīvniekiem arī ar citiem aizsargājošiem pasākumiem izmantojot darbības veidu "Investīcijas akvakultūrā", ko praktiski nav iespējams nodrošināt lielajās platībās.</p> <p>Līdz ar to saistībā ar dīksaimniecībām dīķu platības lielums ir atbilstošākais izmantojamais kritērijs attiecībā uz akvavides uzņemto saistību maksājumiem un zivjēdāju putnu un dzīvnieku nodarīto postījumu kompensāciju. Savukārt bioloģiskās akvakultūras platībām paredzētie papildus atlases kritēriju punkti būs stimulējoši šī akvakultūras veida attīstībai, tāpēc arī ir visatbilstošākais kritērijs.</p>
<p>16. <i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 18.08.2022.):</i></p> <p>Nav komentāru par atlases kritērijiem. Taču attiecībā uz apgalvojumu, ka Latvijā akvakultūras produktu audzēšana nenotiek slēgtās recirkulācijas sistēmās un nav iniciatīvas no nozares, norādām uz iesniegtajā nacionālajā Akvakultūras plānā 2021.-2027.gadam ietvertu informāciju, ka 2019. gadā 46 recirkulācijas sistēmas ar kopējo tilpumu 9 946 m³ tika izmantotas akvakultūras produkcijas ražošanai.</p> <p>Papildus atzīmējam sniegto skaidrojumu par paredzēto atbalstu ražošanas infrastruktūrai akvakultūrā Latvijas EJZAF programmas ietvaros bioloģiskās</p>	<p>VI atbildes uz EK 11.08.2022. komentāru sākumā norādīts, ka tas attiecas uz bioloģisko akvakultūru, tostarp norāde, ka Latvijā līdz šim nav izveidota bioloģiskā akvakultūra recirkulācijas sistēmās, jo to aizliedz reģistrēt ES regula.</p> <p>Attiecībā uz RP iekļauto informāciju par investīcijām akvakultūrā, atzīmējam, ka nekāda veida atbalsts akvakultūras attīstībai RP netiek ierobežots, jo īpaši tāpēc, ka investīcijas Latvijas dīksaimniecībās nav specifiskas atkarībā no tā vai akvakultūras audzēšana notiek intensīvi vai ievērojot paaugstinātas vides prasības, tostarp audzējot bioloģiski. Turklāt RP jau ir norādīts, ka tiks</p>

	<p>akvakultūras attīstības veicināšanai, ja EJZAF programmā šāda atsauce nav sniegta.</p> <p>Lūdzu, paskaidrojiet atšķirīgo sniegto informāciju.</p> <p>Attiecībā uz aizsargājamo un nemedjamo putnu un zīdītāju nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu, lūdzu, paskaidrojiet, kāpēc projekta iesniegšana ir paredzēta pirms sezonas, kad varētu tikt nodarīti bojājumi, bet ne pēc nodarītajiem zaudējumiem, kad tie ir radušies?</p> <p>Vai varat, lūdzu, apstiprināt, vai operatori tādējādi saņem kompensāciju, nepierādot nekādus nodarītos zaudējumus?</p>	<p>atbalstītas investīcijas akvakultūrā ar zemāku ietekmi uz vidi. Līdz ar to nesaskatām atšķirības sniegtajā informācijā.</p> <p>Projekta iesnieguma iesniegšana pirms sezonas, nepieciešama, lai nodrošinātu atbalsta saņemšanas nosacījumu uzraudzību, piemērojot risku pārvaldības principus zivjēdāju putnu un dzīvnieku klātbūtnes uzskaitē attiecīgajā dīkssaimniecībā. Kompensējamā perioda laikā tiek veikta putnu novērošana/uzskaite, kuru pārrauga attiecīgā dabas aizsardzības institūcija. Zaudējumi tiek segti tikai tiem pretendentiem, kuru dīkssaimniecības teritorijā fiksēta attiecīgo putnu vai dzīvnieku klātbūtne. Atbalsts tiek izmaksāts piemērojot vienkāršotās izmaksas.</p>
17.	<p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 29.08.2022.):</i></p> <p>Par aizsargājamo un nemedjamo putnu un zīdītāju nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu saprotam, ka attiecīgā dabas aizsardzības iestāde uzrauga putnu un dzīvnieku atrašanos dīķu saimniecību teritorijās un atlīdzība ir balstīta uz tās izvērtējumu.</p> <p>Lūdzam precizēt, vai attiecīgā dabas aizsardzības iestāde tikai novēro putnu un zīdītāju klātbūtni un cik bieži tas tiek darīts, vai arī ziņo par nodarītajiem bojājumiem, par to paziņojot dīkssaimniecības īpašniekam.</p>	<p>Skaidrojam, ka attiecīgā dabas aizsardzības iestāde ir komisijas sastāvā, kas kopā ar citām institūcijām atbalsta pretendenta klātbūtnē veic pārbaudes dabā un sagatavo "Pārbaudes rezultātu aktu, par īpaši aizsargājamo nemedjamo sugu vai migrējošo sugu dzīvnieku uzskaiti un nodarītajiem postījumiem akvakultūrai". Minētā atbalsta ieviešana līdz šim ir veikta kā valsts atbalsts un tā ir notificēta Eiropas Komisijā (Shēma SA.53792 (2019/N). RP ietvaros attiecīgais atbalsts, kā vienkāršotā izmaksa, piemērojot spēkā esošo metodi un nosacījumus, tiks ieviests balstoties uz Regulas Nr. 2021/1060 53.panta 3(d) pantu. Savukārt iepriekš pieejamais valsts atbalsts netiks turpināts, tādējādi nodrošinot atbalsta nepārklāšanos.</p>
18.	<p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 01.08.2022.):</i></p> <p>Tā kā vides pakalpojumi ir plašs termins, vai ir kāda definīcija, kas nošķirtu projektus attiecībā uz to, kas tiek uzskatīts par vides pakalpojumu?</p> <p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 10.08.2022.):</i></p> <p>Paldies par sniegto skaidrojumu.</p>	<p>Agroresursu un ekonomikas institūts ir izstrādājis metodiku, kurā ir noteikts paaugstināto vides prasību kopums (piemēram, maksimālo pieļaujamo akvakultūras dzīvnieku blīvums, ūdenstilpņu kopšanas un dezinfekcijas prasības, nepieciešamo darbību uzskaitē Reģistrācijas žurnālā u.c.), kas tiks iestrādāts pasākuma Ministru kabineta noteikumos un attiecīgi būs jāievēro atbalsta saņēmējiem.</p>
19.	<p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 01.08.2022.):</i></p> <p>Lūdzu apsveriet papildu atlases kritērijus projektiem ar lielāku pozitīvo ietekmi uz vidi.</p>	<p>Atbalstu varēs saņemt tikai tādi projekti, kas atbildīs Ministru kabineta noteikumos minētajiem atbalsta saņemšanas nosacījumiem un atbilstoši noteiktajam paaugstināto vides prasību kopumam. Uzskatām, ka nav nepieciešams vēl viens papildu kritērijs, jo visi atbalstītie projekti būs ar pozitīvu ietekmi uz vidi.</p>
20.	<p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 10.08.2022.):</i></p> <p>Mēs saprotam, ka paaugstinātās vides prasības tiek izmantotas kā atbilstības kritērijs.</p>	<p>Agroresursu un ekonomikas institūts ir izstrādājis metodiku par videi draudzīgu akvakultūras praksi, kurā noteiktas paaugstinātās prasības, kuras jāievēro akvakultūras uzņēmumiem, lai saņemtu atbalstu. Izstrādātajā metodikā nav noteikta papildus gradācija pa līmeņiem, kas dotu vairāk vai</p>

<p>Tomēr atlasē kritērijiem būtu jāļauj atšķirt pieteikumus, pamatojoties uz to kvalitāti, nevis atbilstību.</p> <p>Sal. Kopīgo noteikumu regulas (KNR) 73. pants “Kritēriji un procedūras nodrošina, ka atlasēmajām darbībām piešķir prioritāti, lai maksimāli palielinātu Savienības finansējuma ieguldījumu programmas mērķu sasniegšanā.”</p> <p>Vai jūs varētu paskaidrot, kāpēc netiktu nošķirtas darbības, kas ir tikai atbilstīgas (t.i., atbilst minimālajām vides prasībām) un darbības, kas sniegtu vides pakalpojumus, kas pārsniedz šīs minimālās prasības?</p>	<p>mazāk pozitīvu papildus ietekmi uz vidi, jo nodrošinot šo noteikto paaugstināto prasību kopuma ievērošanu, tiek ievērota videi draudzīga akvakultūras produkcijas audzēšanas prakse. Vērtējot Latvijā pielietoto dīķsaimniecību praksi nav īsti saprotams kādas vēl augstākas prasības varētu tikt pielietotas akvakultūras produkcijas ražošanā, kuras varētu tikt savstarpēji salīdzinātas vai klasificētas projektu salīdzināšanas gaitā. Dīķsaimniecības kopumā ir videi draudzīga saimniekošanas metode, un Agrosursu un ekonomikas institūta metodika jau izvirza videi draudzīgāko audzēšanas veidu. Jo lielākas platības tādā veidā tiek aptvertas, jo labāka ir ietekme uz vidi.</p> <p>Piedāvātais projektu atlasē kritērijs par katru akvakultūras uzņēmuma pieteiktās platības hektāru, jo īpaši veicina paaugstināto ūdens vides prasību ievērošanu Natura 2000 teritorijās, kas ir jo īpaši svarīgas, lai aizsargātu Eiropā retas un apdraudētas dzīvnieku un augu sugas un to dzīvesvietas un biotopus.</p> <p>Izvērtējot Eiropas Komisijas priekšlikumu varam secināt, ka minētais atlasē kritērijs ir pietiekams, lai nodrošinātu plānoto rezultātu, jo Ministru kabineta noteikumi detalizēti noteiks paaugstinātu vides prasību nosacījumu ievērošanas prasības.</p>
<p>21. <i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 18.08.2022.):</i> Mēs ņemam vērā sniegto atbildi, bet neredzam, kā pieeja atbilst KNR 73. panta noteikumiem. Kā minēts iepriekš, ir svarīgi, lai atlasē kritēriji ļautu veikt kvalitātes novērtējumu un noteikt prioritāro secību atlasē. Atbilstības kritēriji neatbilst šai prasībai. Tas attiecas ne tikai uz šāda veida prasībām, bet arī uz visu veidu darbībām, kas nav saistītas ar kompensācijām.</p> <p><i>Eiropas Komisija (komentārs iesniegts 29.08.2022.):</i> Mēs ņemam vērā sniegto skaidrojumu.</p>	<p>VI kritēriju izstrādē līdztekus Kopīgo noteikumu regulas (KNR) 73. pantā noteiktajam vadās pēc principa, ka kritērijiem jābūt izmērāmiem un pārbaudāmiem projektu atlasē brīdī, tādējādi nodrošinot pareizas finanšu pārvaldības principus, kas noteikti Finanšu regulā.</p> <p>Tāpēc atbalsts pasākumā primāri, t.i. prioritizējot un maksimizējot to, tiek nodrošināts tieši Natura 2000 teritorijās. Akvakultūras dīķsaimniecībām Natura 2000 teritorijā Latvijas likumdošanā nav noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi, tāpēc paaugstinātu vides prasību ievērošana sniedz papildus vides ieguvumus tieši Natura 2000 teritorijās. Tādējādi VI rosinātie projektu atlasē kritēriji tiešā veidā atbilst KNR 73.pantam.</p>

Samūruetas un caurankloas

Zemkopības ministrija

Administratīvā departamenta

Lietvedības nodaļas vadītāja vietniece

Kristīna Sebre

Rīgā

cdipadmit 2

12 lappes

07-09-2022

K. Sebre

LAIKA ZĪMOGA DATI

Datums 06-09-2022 Laiks 21:29:48

ELEKTRONISKI PARAKSTĪTA DOKUMENTA KOPIJA PAREIZA

Zemkopības ministrijas Administratīvā departamenta Lietvedības nodaļas vadītāja vietniece

K. Sebre 07-09-2022 Rīga,

